

۱۸۶۸ ۳۵۴

گلچین اشعار حماسی شاهنامه فردوسی

داستان خسرو و قیصر

ابوالقاسم فردوسی

به کوشش: محمد محمدی

www.ketab.ir

سرشناسه: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹-۴۱۶ق. عنوان قرارداد: شاهنامه
برگزیده. عنوان و نام پدیدآور: داستان خسرو و قیصر / تالیف ابوالقاسم
فردوسی؛ به کوشش محمد محمدی. مشخصات نشر: تهران: ساحل زندگی،
۱۳۹۶. مشخصات ظاهری: ۶۲ ص. شابک: ۶-۲-۹۸۶۴۱-۶۰۰-۹۷۸.
وضعیت فهرست نویسی: فیا. فروست: گلچین اشعار حماسی شاهنامه فردوسی:
شعر فارسی قرن ۴. شناسه افزوده: محمدی، محمد، ۱۳۷۱-گردآورنده.
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۱۴ش / PIR۴۴۹۱. رده بندی دیویی: ۲۱ / اف۸۱.
شماره کتابشناسی: ۲۲۰۱۵۳۰

انتشارات ساحل زندگی

تهران: خیابان دانشگاه، کوچه رستمی، پلاک ۶
تلفن: ۶۶۴۹ ۲۲۲۷

گلچین اشعار حماسی شاهنامه فردوسی

داستان خسرو و قیصر

ابوالقاسم فردوسی

به کوشش: محمد محمدی

ناشر: انتشارات ساحل زندگی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۶-۲-۹۸۶۴۱-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۳۵۰۰۰ ریال

فهرست

۵	مقدمه
۱۱	بر تخت نشستن بهرام چوبینه
۱۲	گریختن بَندوی از بند بهرام
۱۵	رفتن خسرو ساسانی به بیابان
۱۸	آمدن خسرو به بوم
۱۹	بازگشتن راهب بودایی به خسرو پرویز
۲۲	نامه فرستادن خسرو پرویز به قیصر روم
۲۴	پاسخ نامه‌ی خسرو از قیصر
۲۸	نامه نوشتن قیصر به خسرو پرویز
۳۰	عهدنامه نوشتن خسرو پرویز و فرستادن نامه به قیصر
۳۲	طلمس ساختن رومیان و آسایش کردن ایرانیان را
۳۴	گزارش کردن خُزاد بر دین هندوان
۳۷	فرستادن قیصر لشکر و دختر نزد خسرو پرویز
۳۹	لشکر کشیدن خسرو به سوی آذر آبادگان
۴۲	آگاه شدن بهرام چوبینه از بازگشتن خسرو
۴۷	سپاه راندن بهرام چوبینه به جنگ خسرو پرویز
۴۹	جنگ پهلوانان خسرو با بهرام چوبینه
۵۴	جنگ سوم خسرو پرویز با بهرام چوبینه
۵۶	گریختن بهرام چوبینه از پیش خسرو و رسیدن نزد خاقان چین
۵۸	نامه‌ی خسرو پرویز به قیصر به پیروزی و پاسخنامه‌ی قیصر
۶۰	خشم گرفتن نیاتوس بر بَندوی و آشتی کردن مریم در میانشان

مقدمه

ابوالقاسم فردوسی از لحاظ زنده کردن تاریخ و داستان ملی و از جهت نفس تازه دیدن به زبان فارسی بی شبهه بزرگترین شاعر ایران زمین است. و دیگر سرایان و گویندگان ما در این هنر به پایه او نمی‌رسند. استادی به بزرگی تاریخ که دریچه‌ای به جهان ادبیاتمان گشود هم او بود که پارسی را زنده کرد. با سیوایی سخن، ادبیات را ماندگار کرد. تا آنجا که آوازه‌اش تا کرانه‌ها پیچید. فردوسی یکی از ستارگان درخشان آسمان ادب فارسی و از مفاخر نام آور ملت ایران است و به سبب همین عظمت مقام و مرتبت، زندگی او مانند سایر بزرگان در عرصه ایران با افسانه‌ها و روایات مختلف آمیخته شده دروغا شخصی بدین بزرگی و مقام، شرح حال و تاریخ زندگیش ناقص و مجهول است و آنچه ما معلوم است اندکی از بسیار است. تولد او در سال ۳۲۹ در تریه، از ناحیه طبران طوس بوده یعنی همان جا که امروزه آرامگاه اوست. فردوسی مردی وطن پرست و در میهن پرستی استوار بود. این مطلب را می‌توان در جای جای شاهنامه و خصوصاً از شور و عشق فردوسی که در سینه‌های نژاد ایرانی است و به خوبی آشکار است یافت بطوریکه سی و پنج سال برای سرودن شاهنامه رنج می‌برد و تمام دارایی خود را از دست می‌دهد و در پایان عمر تهدیدست می‌شود چرا که عشق به ایران و ایرانی تا آنجا در وجودش رسوخ کرده بود که بر آن شد تاریخ میهن خود و افتخارات گذشته آنرا که در خطر نیستی و فراموشی می‌دید احیا کند و بتواند از

بلاغت و فصاحت معجزه آسا و شیوایی سخن خود بهره مند شود و آن را از زوال و فراموشی برهاند. و باید گفت که در این راه خدایی کرد. تا آنجا که حتی در مرگ پسرش از ادامه کار باز نایستاد تا شاهنامه را همانگونه که از نامش بر می آید جاودان نماید، برای ایرانی که می خواست جاودان بماند. زبان از گفتن هر آنچه در این ۳۵ سال بر او گذشته قاصر است باشد که پاسخ «بداریم این دردانه تاریخ را». فردوسی از تاریخ نیاکان خود و از داستانها و افسانه‌ها و تاریخ ایران اطلاع و یا به داشتن آنها شوق و علاقه داشت و تربیت خانوادگی وی را بر این داشت که بدون مشوق و محرک، خود به این کار عظیم دست زند. در حالیکه تذکره نویسان در شرح حال فردوسی نوشته اند: که او به تشویق سلطان محمود به نظم شاهنامه پرداخت. علت این اشتباه آن است که نام محمود در نسخ موجود شاهنامه که «محمود بن سلطان محمود» است توسط خود شاعر گنجانیده شد. نسخه‌های اور شاهنامه که مختصر بود به منظوم ساختن متن شاهنامه ابومنصور، و معنی آغاز شده بود، که ۱۹ سال از عمر دولت سامانی باقی بود و اگر فردوسی به تقدیم منظومه خود را به پادشاهی لازم می شمرد ناگزیر به درگاه آل سامان که خریدار اینگونه آثار بود، روی می نمود و به هر حال نمی توانست در آن تاریخ به درگاه سلطانی که هنوز روی کار نیامده بود بشتابد. محمود، ترک، نایب‌النوی نه تنها در شاهنامه استاد طوس تأثیری نداشت، بلکه تنها کار او تصحیح و گوینده آن به گناه دوست داشتن نژاد ایرانی و اعتقاد به تشیع بوده است.

نظم داستانهای حماسی:

فردوسی ظاهراً در اوان قتل دقیقی حدود «۳۶۹ - ۳۷۶» به نظم داستانهایی مشغول بوده و بعضی از داستانها که متفردند «بیژن و گرازان»، را باید در رأس همه قرار داد. داستان بیژن و گرازان یا رزم بیژن و گرازان و